

Landstingsstyrelsen
Stockholms läns landsting
Box 22550
104 22 STOCKHOLM

Yttrande över betänkandet **Psykisk störning, brott och ansvar (SOU 2002:3)**

Sammanfattning

Patientnämnderna har bland annat i uppdrag att förordna stödpersoner till patienter som vårdas inom psykiatrin enligt lagen om psykiatrisk tvångsvård (LPT) och rättspsykiatrisk vård (LRV).

I betänkandet *Psykisk störning, brott och ansvar* föreslås det i 26 § tredje stycket LRV att om den rättspsykiatriska vården upphör innan verkställigheten av en dom på fängelse eller slutet ungdomsvård enligt 31 kap. 1 a § brottsbalken har avslutats, skall stödpersonen fortsätta att bistå den dömda så länge denne är frihetsberövad och, om den dömda och stödpersonen samtycker till det, även under fyra veckor efter det att frihetsberövandet har upphört.

Patientnämnden i Stockholms läns landsting anser att det är av stor vikt att samma stödperson på detta sätt kan fortsätta att bistå en dömd, som har eller har haft en allvarlig psykisk störning, så länge denne är frihetsberövad även om den rättspsykiatriska vården har upphört. Detta då ett sådant kontinuerligt stöd måste anses som ytterst gynnsamt för den dömda.

Patientnämnden anser dock att den för hela landet beräknade merkostnaden för detta inte kommer att kunna täckas av de föreslagna 2 miljoner kronorna eftersom patientnämnderna kommer att få betydande merkostnader i form av resersättningskostnader, utbildningskostnader och kostnader för rekrytering av fler stödpersoner som kommer att få längre uppdrag.

Kapitel 15 Genomförandet av reformen

Psykansvarskommittén har i sina kostnadsberäkningar uppgett att stödpersonsverksamheten kommer att få en merkostnad på 2 miljoner kronor om förslaget genomförs. Patientnämnden anser att denna summa kommer att bli betydligt högre. De merkostnader som man kan förvänta sig är resersättningskostnader, utbildningskostnader och kostnader för rekrytering av fler stödpersoner som kommer att få längre uppdrag. Utöver detta får man nog anta att arvoden för stödpersonerna kommer att höjas i framtiden.

Den dömda har enligt betänkandet rätt att behålla sin stödperson om han, när den rättspsykiatriska vården avslutas, förs över till en kriminalvårdsanstalt, ett slutet boende eller ett särskilt ungdomshem för att fortsätta verkställigheten av sin påföljd. Stödpersonens uppdrag pågår sedan så länge

<http://147.180.49.135/doc/dif/sub42%5ckeqaaxx.doc>

frihetsberövandet varar. Det får anses vara av stor vikt för den dömda att få behålla samma stödperson som denne har byggt upp en relation till. Detta kan dock komma att leda till förhöjda resekostnader då stödpersonen kan komma att få åka till kriminalvårdsanstalter, slutna boenden och särskilda ungdomshem som ligger längre bort än vårdinrättningarna.

Patientnämnderna utbildar stödpersonerna för sitt uppdrag och kommer i och med betänkandet att få fler utbildningsområden som rör bl.a. kriminalvårdsanstalter, slutna boenden och särskilda ungdomshem.

Psykiatrispårskommittén har uppgett att för dem som i dag överlämnas till rättspsykiatrisk vård blir vårdtiderna mera beroende av brottslighetens allvar. Detta bedöms så att det kommer att leda till längre verkställighetstider för dem som döms för mycket allvarlig brottslighet, medan det för dem som döms för mindre allvarlig brottslighet blir fråga om kortare verkställighetstider. Erfarenhetsmässigt har det visat sig att de flesta som önskar stödpersoner är de som begått allvarlig brottslighet. Det kommer att resultera i att patientnämnderna kommer att få betydande merkostnader då man måste rekrytera flera stödpersoner som kommer att få längre uppdrag. Vidare kommer nog de som har dömts för mindre allvarlig brottslighet, och som önskar ha en stödperson, ha kvar sin stödperson en längre tid då det kan antas att efter utgången av verkställighetstiden det kommer för många att bli aktuellt med vård enligt LPT.

Torsten Nabseth
Ordförande

Gunnar Skoglund
Vice ordförande

Åsa Rundquist
Förvaltningschef